

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет музичного мистецтва та хореографії
Кафедра музикознавства та музичної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи

Наталія ВІННИКОВА

серпень 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АНАЛІТИЧНИЙ ДИСКУРС ІЗ ПРИКЛАДНОГО
МУЗИКОЗНАВСТВА**

для аспірантів

спеціальності 025 «Музичне мистецтво»

освітнього рівня третього (освітньо-наукового)

освітньо-наукової програми Музичне мистецтво

Розробники:

Опанасюк Олександр Петрович, доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри музикознавства та музичної освіти;

Лігус Ольга Марківна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музикознавства та музичної освіти.

Костюк Наталія Олександрівна, доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри музикознавства та музичної освіти

Викладачі:

Костюк Наталія Олександрівна, доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри музикознавства та музичної освіти;

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри музикознавства та музичної освіти

Протокол від «28» серпня 2023 року № 11

Завідувач кафедри _____ Ольга ОЛЕКСЮК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми 025 Музичне мистецтво

«28» 08 2023 р.

Керівник освітньо-наукової програми _____ Олександр ОПАНАСЮК

Робочу програму перевірено

«28» 08 2023 р.

Завідувач аспірантури, докторантури _____ Ілона ТРИГУБ

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № _____
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № _____
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № _____
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № _____
підпис П.І.Б.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання					
	денна			заочна		
Вид дисципліни	Вибіркова					
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська					
Загальний обсяг кредитів / годин	12 / 360					
Рік навчання	2	3		2	3	
Семестр	4	5	6	4	5	6
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	2	1	3	2	1
Обсяг кредитів	6	4	2	6	4	2
Обсяг годин, в тому числі:	180	120	60	180	120	60
Аудиторні	36	24	12	24	16	8
Самостійна робота	144	96	48	156	104	52
Форма семестрового контролю	Залік			Залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є розгляд українського музичного мистецтва як невід'ємної складової європейської культури в історії музики від давніх часів – дотепер.

Завдання відповідно до програмних (загальних і фахових) компетентностей:

- ознайомлення з історією української музики від найдавніших часів – до XVIII ст. у її зв'язках із європейською культурою;
- ознайомлення із сучасними стилями, напрямками, жанрами музичного мистецтва та композиторськими техніками;
- формування уявлення про невіддільність розвитку музичного мистецтва від суспільно-політичних та соціокультурних процесів сьогодення;
- усвідомлення соціально-політичної обумовленості музично-історичного процесу в Україні;
- оволодіння сучасною науковою методологією музикознавства, сучасним дослідницьким інструментарієм;
- розкриття історичного значення взаємозв'язків української та європейських музичних культур;
- розуміння самобутності української музики як органічної складової європейського музично-історичного процесу;

- стимулювання активної позиції аспіранта-виконавця як інтерпретатора, популяризатора та експерта сучасного музичного мистецтва.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-наукової програми спеціальності формуються загальні та фахові компетентності:

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Здатність до розуміння широкого кола філософсько-світоглядних питань, системних зв'язків між явищами і процесами; критично мислити; використовувати набутий особистісно-професійний досвід для вирішення наукових і фахових завдань; до аналізу міждисциплінарних явищ і процесів; реалізації власного аксіологічного та наукового потенціалу.
	ЗК 2	Уміння орієнтуватися в сучасній методології освіти; здатність до застосування методів наукового пізнання; методологічно і технологічно грамотно здійснювати наукове дослідження, інтерпретувати його результати.
	ЗК 3	Здатність до критичного аналізу, оцінки сучасних наукових суджень, здатність генерувати оригінальні теоретичні конструкції, гіпотези та дослідницькі питання; здатність обирати і застосовувати методи дослідження, що відповідають предмету й завданням дослідження; здатність здійснювати комплексні дослідження, у тому числі – міждисциплінарні.
Фахові компетентності (ФК)	ФК 1	Володіння науковою термінологією, як загальною, так і предметною; знання сучасної нормативно-правової бази розвитку освіти; вміння узагальнювати інноваційний педагогічний досвід у власному науковому дослідженні; теоретична і практична готовність до здійснення активної педагогічної діяльності, орієнтованої на якісне перетворення особистості науковця.
	ФК 4	Здатність проводити аналіз власних наукових результатів; володіти діагностичним інструментарієм оцінки результатів експериментальної роботи; оцінювати наукову та практичну цінність завдань, які вирішуються у власному дослідженні.
	ФК 5	Здатність будувати ефективні комунікативні дії в певному колі ситуацій міжособистісної взаємодії, уміння сформулювати тактичний план і реалізувати його на основі соціальних навичок.
	ФК 8	Здатність працювати з історичними джерелами у фондах архівів і бібліотек, з науковою літературою; вміння аналітично мислити, ставити проблему та розуміти шляхи її подолання; критично оцінювати власні результати в контексті сучасних наукових досліджень у галузі музичного мистецтва і музичної освіти; здатність аргументовано викладати і захищати свою наукову позицію в науковій дискусії.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант виявляє здатність:

бути компетентними в ідентифікації основних подій, фактів, джерел та персоналій історії української музики з давніх часів – донині з погляду взаємозв'язків із європейською культурою; у визначенні закономірностей музично-історичного процесу; у визначенні стильових особливостей творчості українських композиторів означеного часу у контексті європейської культури; в ідентифікації знакових подій, явищ та персоналій сучасного музичного життя в Україні та у світі; у володінні методикою аналізу музичних творів сучасних композиторів.

сформувати компетентності: вільно орієнтуватися у стильових координатах різних епох історії української та європейської музики; у жанрово-стильових координатах сучасного музичного мистецтва; виявляти характер стильових взаємовпливів у творчості українських та європейських композиторів від давніх часів – дотепер; розпізнавати авторські стилі визначних композиторів сучасності; визначати пріоритетні явища, події і факти сучасного музичного процесу; аналізувати творчість сучасних композиторів з позицій сучасної музикознавчої методології.

Програмні результати навчання:

Код	Значення програмного результату
ПРН 1	Сформованість світогляду, активної громадянської позиції, загальної культури.
ПРН 2	Уміння аналізувати й інтерпретувати соціальні та культурно-мистецькі явища і процеси, аргументувати власні оцінні судження
ПРН 8	Володіння професійним понятійним апаратом з історії та теорії музики, методологією музикознавчого аналізу різноманітних музичних явищ, жанрів, стилів, творчості композиторів, музичних творів.
ПРН 9	Здатність до особистісної рефлексії, самоконтролю та самоорганізації у процесі наукового пошуку, вирішенні дослідницьких завдань.
ПРН 13	Орієнтація в музичному просторі світової та національної культури, художніх напрямках, жанрах і стилях музичного мистецтва, творчості композиторів, спроможність виявляти особливості їхнього розвитку, аналізувати обрану в галузі музикознавства тему для дослідження в контексті актуальних запитів сучасної культури.

4. Структура навчальної дисципліни Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт	
		Аудиторна:	Само-стійна
Змістовий модуль I «Українська музика давніх часів у контексті європейської культури»			
Тема 1.1. Інонаціональні впливи в музичній культурі Давньої України	16	2	14
Тема 1.2. Становлення музичних зв'язків із гуманістичною європейською культурою	20	4	16
Тема 1.3. Українська музика XVII ст. як національний варіант європейського музичного бароко	24	6	18
Змістовий модуль II «Українська музика XVIII–XIX ст. у світлі проблеми діалогу культур»			
Тема 2.1. Українські аспекти музичного класицизму	20	4	16
Тема 2.2. Українська музика першої половини XIX ст. у контексті європейського романтизму	16	2	14
Тема 2.3. М. Лисенко – «типовий український романтик у музиці» (С. Людкевич)	24	6	18
Змістовий модуль III «Стильова палітра української музики кінця XIX – першої третини XX ст.»			
Тема 3.1. Неоромантичні тенденції в українській музиці рубежу XIX – XX ст.	24	6	18
Тема 3.2. Імпресіоністичні ознаки у творчості українських композиторів початку XX ст.	16	2	14
Тема 3.3. Прояви модернізму в українській музиці першої третини XX ст.	20	4	16
Усього	180	36	144
Змістовий модуль IV «Жанрово-стильові аспекти музичної творчості другої половини XX – початку XXI ст.»			
Тема 4.1. Композиторські техніки в музиці XX – початку XXI ст.	20	4	16
Тема 4.2. Стильові тенденції в музичному мистецтві другої половини XX – початку XXI ст.	20	4	16
Тема 4.3. Жанрова система музичної творчості другої половини XX – початку XXI ст.	20	4	16
Змістовий модуль V «Соціокультурні та естетичні аспекти розвитку сучасної музики»			
Тема 5.1. Музична культура й мистецтво в інформаційну епоху	16	2	14
Тема 5.2. Естетика постмодернізму в музичному мистецтві другої половини XX – початку XXI ст.	24	6	18
Тема 5.3. Інтонанційні практики в музичному середовищі кінця XX – початку XXI ст.	20	4	16
Усього	120	24	96
Змістовий модуль VI «Творчість видатних сучасних композиторів України та зарубіжжя»			
Тема 6.1. Творчість композиторів другої половини XX – початку XXI ст.	24	6	18
Тема 6.2. Творчість композиторів кінця XX – початку XXI ст.	20	4	16
Тема 6.3. Творчість композиторів нової генерації	16	2	14
Усього	60	12	48
Разом	360	72	288

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт	
		Аудиторна:	Само-стійна
		Семинари	
Змістовий модуль I «Українська музика давніх часів у контексті європейської культури»			
Тема 1.1. Інонаціональні впливи в музичній культурі Давньої України	16	2	12
Тема 1.2. Становлення музичних зв'язків із гуманістичною європейською культурою	20	2	18
Тема 1.3. Українська музика XVII ст. як національний варіант європейського музичного бароко	24	2	22
Змістовий модуль II «Українська музика XVIII–XIX ст. у світлі проблеми діалогу культур»			
Тема 2.1. Українські аспекти музичного класицизму	20	4	16
Тема 2.2. Українська музика першої половини XIX ст. у контексті європейського романтизму	18	2	16
Тема 2.3. М. Лисенко – «типовий український романтик у музиці» (С. Людкевич)	22	4	18
Змістовий модуль III «Стильова палітра української музики кінця XIX – першої третини XX ст.»			
Тема 3.1. Неоромантичні тенденції в українській музиці рубежу XIX – XX ст.	30	4	24
Тема 3.2. Імпресіоністичні ознаки у творчості українських композиторів початку XX ст.	10	2	18
Тема 3.3. Прояви модернізму в українській музиці першої третини XX ст.	20	2	20
Усього	180	24	156
Змістовий модуль IV «Жанрово-стильові аспекти музичної творчості другої половини XX – початку XXI ст.»			
Тема 4.1. Композиторські техніки в музиці XX – початку XXI ст.	24	4	20
Тема 4.2. Стильові тенденції в музичному мистецтві другої половини XX – початку XXI ст.	18	2	16
Тема 4.3. Жанрова система музичної творчості другої половини XX – початку XXI ст.	18	2	16
Змістовий модуль V «Соціокультурні та естетичні аспекти розвитку сучасної музики»			
Тема 5.1. Музична культура й мистецтво в інформаційну епоху	18	2	16
Тема 5.2. Естетика постмодернізму в музичному мистецтві другої половини XX – початку XXI ст.	24	4	20
Тема 5.3. Інтонаційні практики в музичному середовищі кінця XX – початку XXI ст.	18	2	16
Усього	120	16	104
Змістовий модуль VI «Творчість видатних сучасних композиторів України та зарубіжжя»			
Тема 6.1. Творчість композиторів другої половини XX – початку XXI ст.	24	4	20
Тема 6.2. Творчість композиторів кінця XX – початку XXI ст.	20	2	18
Тема 6.3. Творчість композиторів нової генерації	16	2	14
Усього	60	8	52
Разом	360	48	312

5. Контроль навчальних досягнень

Розрахунок рейтингових балів за видами модульного контролю

№ з/п	Вид діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів за одиницю	Семестр IV		Семестр V		Семестр VI	
			Кількість одиниць до розрахунку	Максимальна кількість балів за вид діяльності	Кількість одиниць до розрахунку	Максимальна кількість балів за вид діяльності	Кількість одиниць до розрахунку	Максимальна кількість балів за вид діяльності
1	Відвідування семінарських занять	1	18	18	12	12	6	6
2	Робота на семінарських заняттях	10	18	180	12	120	6	60
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	9	45	6	30	3	15
Кількість балів за модуль				243		162		81
Максимальна кількість балів			486					
Коефіцієнт			$486 : 100 = 4,86$					
Максимальний бал			100					

6. Завдання для самостійної роботи IV семестр

Змістовий модуль I

«Українська музика давніх часів у контексті європейської культури»

Тема 1.1. Інонаціональні впливи в музичній культурі Давньої України

1. Написати реферат на тему «Музична культура Київської Русі»

Тема 1.2. Становлення музичних зв'язків із гуманістичною європейською культурою (16 год.)

1. Написати реферат на тему «Українські танці в західноєвропейській лютневій музиці XVI – першої половини XVII ст.»

Тема 1.3. Українська музика XVII ст. як національний варіант європейського музичного бароко

1. Написати реферат на тему «Бароккові риси українського вертепу»

Змістовий модуль II

«Українська музика XVIII–XIX ст. у світлі проблеми діалогу культур»

Тема 2.1. Українські аспекти музичного класицизму

1. Написати реферат на тему «Жанрово-стилістичні ознаки української камерно-інструментальної музики останньої третини XVIII ст.»

Тема 2.2. Українська музика першої половини XIX ст. у контексті європейського романтизму

1. Написати реферат на тему «Романтична образність у симфонії g-moll невідомого автора»

Тема 2.3. М. Лисенко – «типовий український романтик у музиці»

1. Написати реферат на тему «Музично-громадська діяльність М. Лисенка в контексті соціально-культурних тенденцій епохи Романтизму»

Змістовий модуль III

«Стильова палітра музичної творчості кінця XIX – першої третини XX ст.»

Тема 3.1. Неоромантичні тенденції в українській музиці рубежу XIX – XX ст.

1. Написати реферат на тему «Модифікація жанрів романтичної музики у творчості Л. Ревуцького»

Тема 3.2. Імпресіоністичні ознаки у творчості українських композиторів початку XX ст.

1. Написати реферат на тему «Засоби імпресіонізму в інструментальній творчості В. Костенка»

Тема 3.3. Прояви модернізму в українській музиці першої третини XX ст.

1. Написати реферат на тему «Тенденції експресіонізму в камерно-вокальній творчості Б. Лятошинського 1910-х років»

V семестр

Змістовий модуль IV

«Жанрово-стильові аспекти музичної творчості XX – початку XXI ст.»

Тема 4.1. Композиторські техніки в музиці XX – початку XXI ст.

1. Написати реферат на тему «Передбачення технік авангардизму в творчих експериментах Ч. Айвза»

Тема 4.2. Стильові тенденції в музичному мистецтві другої половини XX – початку XXI ст.

1. Написати реферат на тему «Мінімалізм у творчості С. Адамса»

Тема 4.3. Жанрова система музичної творчості другої половини XX – початку XXI ст.

1. Написати реферат на тему «Жанровий феномен хепенінга у творчості композиторів другої половини XX ст.»

Змістовий модуль V

«Соціокультурні та естетичні аспекти розвитку сучасної музики»

Тема 5.1. Музична культура й мистецтво в інформаційну епоху

1. Написати реферат на тему «Роль електронних технологій у кіномузиці Дж. Горнера»

Тема 5.2. Естетика постмодернізму в музичному мистецтві другої половини XX – початку XXI ст.

1. Написати реферат на тему «Симфонія Л. Беріо – маніфест музичного постмодернізму»

Тема 5.3. Інтонаційні практики в музичному середовищі кінця XX – початку XXI ст.

1. Написати реферат на тему «Становлення жанру рок-опери в українській музиці останньої третини XX – початку XXI ст.»

VI семестр

Змістовий модуль VI

«Творчість видатних сучасних композиторів України та зарубіжжя»

Тема 6.1. Творчість композиторів другої половини XX ст. – початку XXI ст.

1. Написати реферат на тему «Творчий портрет І. Карабиця у контексті стильових пошуків українського “шістдесятництва”»

Тема 6.2 Творчість композиторів кінця ХХ – початку ХХІ ст.

1. Написати реферат на тему «Жанрово-стильові орієнтири творчості О. Козаренка»

Тема 6.3. Творчість композиторів нової генерації

1. Написати реферат на тему «Творчі інспірації О. Мануляка в галузі електронно-медитативної музики»

6.2 Критерії оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи:

Кількість балів	Критерії оцінювання
4-5	Представлений матеріал повністю або на достатньому рівні розкриває тему, містить додаткові інформативні відомості або пояснення, оформлений відповідно до вимог.
2-3	Є неточності у викладені матеріалу, порушена або відсутня логіка викладу матеріалу, існують недоліки у оформленні.
0-1	Робота не відповідає вимогам, виконана за іншою темою; матеріал частково розкриває тему, допущено фактичні помилки у змісті роботи.

6.3 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль проводиться у вигляді залікового оцінювання з усіх модулів дисципліни «Науковий семінар».

6.4. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Рекомендовані джерела

Література до змістового модулю I

Основна:

1. Герасимова-Персидська Н. Специфіка національного варіанту бароко в українській музиці XVII ст. // Українське бароко та європейський контекст. Київ, 1991. С. 211-224.
2. Козицький П. Спів і музика в Київській академії за 300 років її існування. Київ, 1971.
3. Корній Л.П. Історія української музики. Ч. I. Київ – Харків – Нью-Йорк: Вид. М. П. Коць, 1996. 315 с.
4. Корній Л.П. Історія української музики. Ч. II. Київ – Харків – Нью-Йорк: Вид. М. П. Коць, 1998. 387 с.
5. Корній Л. П. Проблема стильового нашарування в українській музиці кінця XVI—XVII ст. // Часопис Національної муз. академії України ім. П.І. Чайковського. Науковий журнал. 2009. №1 (2). С. 40-45.
6. Корній Л. П. Українська шкільна драма і духовна музика XVII – першої половини XVIII ст. Київ : Інститут археографії НАН України, 1993. 185 с.
7. Фільц Б. М. Музичні цехи на Україні (XVI – XIX ст.) // Українське музикознавство. Вип. 17. Київ, 1982. С. 33 – 45.

Додаткова:

8. Васильченко-Міхно Г. М. Як співали на Афоні (до питання походження грецького розспіву) // 3 історії української музичної культури: Тематич. зб. наук, праць. Київ, 1991. С. 25-36.
9. Грица С. Мелос української народної епіки. Київ : Музична Україна, 2016. 340 с.
10. Зосім О. Л. Східнослов'янська духовна пісня: сакральний вимір [Текст] : Монографія. Київ : НАКККіМ, 2017. 328 с.
11. Корній Л., Дубровіна Л. Болгарський наспів з рукописних нотолінійних ірмолоїв України. Київ, 1998.
12. Медведик Ю. Українська духовна піснетворчість XVII—XVIII ст. (загальна характеристика) // Українське музикознавство. Вип. 28. Київ, 1998. С. 94-106.
13. Степаненко М. Б. Музично-історичні етюди / Михайло Борисович Степаненко. – Київ : Гроно, 2012. – 160 с.
14. Цалай-Якименко О. Ф. З духовних скарбниць української церкви // Духовні співи давньої України: Антологія. [Вступ. стаття О. Цалай-Якименко]. Київ, 2000. С. 7-16.
15. Шевчук О. Структурні ознаки системи осьмогласся (за нотолінійними Ірмологіонами кінця XVI – початку XVIII ст.) // Студії мистецтвознавчі. Число 4. Київ, 2003. С. 36-48.

Література до змістових модулів II, III

Основна:

1. Загайкевич М. Чесько-українські музичні зв'язки як фактор становлення української національної композиторської школи // Матеріали до українського мистецтвознавства. Київ : ІМФЕ ім. М. Рильського, 2003. Вип. 2. С. 107–111.
2. Кияновська Л. О. Стильова еволюція галицької музичної культури XIX – XX ст. : монографія. Тернопіль: Астон, 2000. 339 с.
3. Корній Л. П. Історія української музики. Ч. II. Київ – Харків – Нью-Йорк: Вид. М.П.Коць, 1998. 390 с.

4. Корній Л. П. Історія української музики. Ч. III. – XIX ст. Київ ; Нью-Йорк : Вид. М. П. Коць, 2001. 478 с.
5. Корній Л., Сюта Б. Історія української музичної культури : підручник Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2011. 736 с.
6. Лігус О. М. Українська фортепіанна музика XIX – початку XX ст. у контексті європейського романтизму : монографія. Київ: Видавництво Ліра-К, 20017. 224 с.
7. Ржевська М. Ю. На зламі часів. Музика Наддніпрянської України першої третини XX століття у соціокультурному контексті епохи. Київ : Автограф, 2005. 352 с.
8. Чудінова І. А. Клирошани – українці Олександрівського монастиря (до питання ролі українських впливів на становлення петербурзької культури) // 3 історії української музичної культури. Київ, 1991. С. 53-63.

Додаткова:

9. Берегова О. Музика XX – XXI ст. Східна Європа та українське зарубіжжя. Частина перша : Підручник. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2012. 294 с.
10. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX – XX ст. К. : Генеза, 1996. 360 с.
11. Історія української музики: У 6 т., Т. 2: XIX ст. [Голова ред. колегії Г. А. Скрипник]. Київ : ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, 2009. 800 с.
12. Козаренко О. В. Деякі тенденції розвитку національної музичної мови у першій третині XX-го століття // Українське музикознавство. Музична україністика в контексті світової культури. Київ, 1998. Вип. 28. С. 144-154.
13. Лисенко М. В. Листи [Автор-упорядник Р. М. Скорульська]. Київ : Муз. Україна, 2004. 680 с.
14. Степаненко М. Б. Музично-історичні етюди. Київ : Гроно, 2012. 160 с.

Література до змістових модулів IV, V, VI

Основна:

1. Грабовський Л. Мій метод – хронологія формування техніки та естетики // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Композитор і сучасність: збірник статей. Вип. 84. К., 2009. С. 165–180.
2. Когут Г. Акустичні феномени як події // Наук. записки Терноп. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. Тернопіль, 2003. Вип. 1 (10). С. 60–67.
3. Павлишин С. С. Музика двадцятого століття : Навчальний посібник. Львів : БаК, 2005. 232 с.

Додаткова:

4. Боднарчук Т. В. Постмодернізм: до питання аналізу дефініції // Наукові записки Терноп. нац. пед. університету ім. В. Гнатюка. Серія: Мистецтвознавство. Тернопіль, 2006. № 2 (17). С. 32–37.
5. Берегова О. М. Комунікація в соціокультурному просторі України: технологія чи творчість? Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2006. 388 с.
6. Лалл Дж. Мас-медіа, комунікація, культура: глобальний підхід. Київ : К.І.С., 2002. 264 с.
7. Сильвестров В. Дочекатися музики. Лекції-бесіди: за матеріалами зустрічей, організованих Сергієм Пілютиковим. К. : Дух і літера, 2011. 376 с.
8. Сюта Б. Музична творчість 1970 – 1990-х років: параметри художньої цілісності : монографія. Київ : Грамота, 2006. 256 с.

ДОДАТОК

до робочої програми навчальної дисципліни «Науковий семінар»

Плани семінарських занять

IV семестр

Змістовий модуль I. «Українська музика давніх часів у контексті європейської культури»

Тема 1.1. Інонаціональні впливи в музичній культурі Давньої України
Семінар 1. Витоки давньоукраїнської церковної монодії

План заняття:

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Візантійські та староболгарські традиції у давньоукраїнській церковній монодії.
2. Формування старокиївського знаменного співу.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Проблемна дискусія з теми.

Тема 1.2. Становлення музичних зв'язків із гуманістичною європейською культурою
Семінар 2. Вплив ідей Реформації на розвиток української музичної культури XVI ст.

План заняття:

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Українські музиканти у Польщі.
2. Гуманістичні тенденції у розвитку музичної освіти в Україні XVI ст.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Обговорення особливостей опрацювання нотних рукописів.

Тема 1.3. Українська музика XVII ст. як національний варіант європейського бароко

Семінар 3. Українсько-європейські взаємовпливи в музичній культурі бароко

План заняття:

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Традиції італійського хорового мистецтва у розвитку української партесної музики.
2. Музично-теоретичні ідеї М. Дилецького в контексті західноєвропейської теорії музики епохи бароко.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Проблемна дискусія з теми.

Змістовий модуль II. «Українська музика XVIII–XX ст. у світлі проблеми діалогу культур»

Тема 2.1. Українські аспекти музичного класицизму

Семінар 1. Українсько-європейські взаємовпливи у музиці XVIII ст.

План заняття:

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Українські музиканти у розбудові російської музичної культури XVIII ст.
2. Український компонент творчості Л. Бетховена.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Проблемна дискусія з теми.

Тема 2.2. Українська музика першої половини ХІХ ст. у контексті європейського романтизму

Семінар 2. Шляхи адаптації інструментальних жанрів європейського романтизму в українській музиці першої половини ХІХ ст.

План заняття:

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Ліричні й танцювальні жанри європейського романтизму в українській фортепіанній музиці першої половини ХІХ ст.
2. Романтична специфіка жанру інструментальної сонати у творчості І. Лизогуба (на прикладі Сонати для віолончелі та фортепіано).

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Обговорення особливостей опрацювання нотних рукописів.

Тема 2.3. М. Лисенко – «типовий український романтик у музиці»

Семінар 3. Національна модель українського романтичного стилю у творчості М. Лисенка

План заняття:

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Особистісні та психоемоційні детермінанти становлення романтичного світогляду М. Лисенка в контексті європейської культури.
2. Українські національні різновиди жанрів європейського романтизму у творчості М. Лисенка.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Обговорення особливостей опрацювання нотних рукописів.

Змістовий модуль III. Стильова палітра української музики кінця ХІХ – першої третини ХХ ст.

Тема 3.1. Неоромантичні тенденції в українській музиці рубежу ХІХ – ХХ ст.

Семінар 1. Загальноєвропейська та фольклорні лінії неоромантичного стилю українських композиторів кінця ХІХ – початку ХХ ст.

План заняття :

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Загальноєвропейська стильова лінія творчості С. Людкевича, Я. Степового та В. Косенка.
2. Фольклорна лінія творчості М. Леонтовича, К. Стеценка, Я. Яциневича.

II. Перевірка виконання самостійної роботи .

III. Проблемна дискусія з теми.

Тема 3.2. Ознаки імпресіонізму в музиці українських композиторів початку ХХ ст.

Семінар 2. Творчі портрети Ф. Якименка та В. Барвінського у контексті імпресіоністичних пошуків початку ХХ ст.

План заняття :

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Ф. Якименко – представник європейського музичного імпресіонізму.
2. Тенденція звукопису в інструментальній музиці В. Барвінського.

II. Перевірка виконання самостійної роботи .

III. Проблемна дискусія з теми.

Тема 3.3. Прояви модернізму в українській музиці першої третини ХХ ст.
Семінар 3. Авангардизм в українській музиці першої третини ХХ ст.

План заняття :

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Сильова специфіка творчості А. Рудницького першої третини ХХ ст.
2. Сильові пошуки М. Рославця першої третини ХХ ст.

II. Перевірка виконання самостійної роботи .

III. Проблемна дискусія з теми.

V семестр

Змістовий модуль IV. «Жанрово-сильові аспекти музичної творчості ХХ – початку ХХІ ст.»

Тема 4.1. Композиторські техніки в музиці ХХ – початку ХХІ ст.

Семінар 1. Композиторські техніки ХХ ст. у музиці сучасних українських композиторів

План заняття:

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Прийоми алеаторики у творчості С. Луньова, С. Зажитька.
2. Електроакустичні методи композиції І. Стецюка, А. Загайкевич.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Проблемна дискусія з теми.

Тема 4.2. Сильові тенденції в музичному мистецтві кінця ХХ – початку ХХІ ст.

Семінар 2. Сильові орієнтири творчості українських композиторів кінця ХХ – початку ХХІ ст.

План заняття:

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Прояви неофольклоризму у творчості Л. Дичко, Є. Станковича, І. Тараненка
2. Тенденції неоромантизму у творчості В. Сильвестрова, Г. Гаврилець,

О. Щетинського

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Обговорення особливостей опрацювання нотних рукописів.

Тема 4.3. Жанрова палітра музичної творчості кінця ХХ – початку ХХІ ст.

Семінар 3. Жанрові пріоритети творчості сучасних українських композиторів

План заняття:

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Жанри духовної музики у творчості М. Шука, О. Козаренка, І. Алексійчук
2. Явище перформанса у творчості К. Цепколенко, В. Рунчака, Л. Юріної

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Проблемна дискусія з теми.

Змістовий модуль V. «Соціокультурні та естетичні аспекти розвитку сучасної музики»

Тема 5.1. Музична культура й мистецтво в інформаційну епоху

Семінар 1. Комуникативні аспекти розвитку музичного мистецтва рубежу ХХ – ХХІ ст.

План заняття:

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Мультимедіація музичного мистецтва рубежу ХХ – ХХІ ст.
2. Функціонування комунікативної тріади «композитор» – «виконавець» – «слухач» у сучасній музичній культурі

*II. Перевірка виконання самостійної роботи.**III. Проблемна дискусія з теми.***Тема 5.2. Естетика постмодернізму в музичному мистецтві кінця ХХ – початку ХХІ ст.****Семінар 2.** Типові ознаки постмодернізму у творчості композиторів кінця ХХ – початку ХХІ ст.

План заняття:

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Прийоми полістилістики у творчості А. Шнітке, К. Штокгаузена, В. Мартинова, В. Сильвестрова.
2. Звуко-тембровий синтез у творчості К. Пендерезького, С. Губайдуліної, А. Пярта, В. Годзяцького.

*II. Перевірка виконання самостійної роботи.**III. Обговорення особливостей опрацювання нотних рукописів.***Тема 5.3. Інтонаційні практики в музичному середовищі кінця ХХ – початку ХХІ ст.****Семінар 3.** Характеристика сучасного українського музично-культурного середовища

План заняття:

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Класифікація інтонаційних практик в українській музичній культурі сьогодення
2. Інтонаційні практики української музичної культури ХХІ ст. у музично-критичних публікаціях

*II. Перевірка виконання самостійної роботи.**III. Проблемна дискусія з теми.***VI семестр****Змістовий модуль VI. «Творчість видатних сучасних композиторів України та зарубіжжя»****Тема 6.1. Творчість композиторів другої половини ХХ – початку ХХІ ст.****Семінар 1.** Творчі портрети зарубіжних композиторів країн пост-комуністичного простору

План заняття:

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Постромантичні вектори творчості К. Пендерезького
2. Особливості стилю *tintinnabuli* А. Пярта
3. Творчість А. Шнітке у контексті епохи

*II. Перевірка виконання самостійної роботи.**III. Проблемна дискусія з теми.***Тема 6.2. Творчість композиторів кінця ХХ – початку ХХІ ст.****Семінар 2.** Жанрові домінанти творчості українських композиторів кінця ХХ – початку ХХІ ст.

План заняття:

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Образно-тематичний світ хорової музики Г. Гаврилець.
2. Синтез раціонального й емоційного в камерно-інструментальній творчості В. Рунчака.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

- III. Обговорення особливостей опрацювання нотних рукописів.*

Тема 6.3. Творчість композиторів нової генерації

Семінар 3. Творчість українських композиторів ХХІ ст.: традиції та інновації

План заняття:

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Традиції Б. Бартока у творчості З. Алмаші.
2. Фольклорні мотиви творчості А. Загайкевич.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

- III. Проблемна дискусія з теми*